

[Poul Møller.]

men vi kan ikke løse dem, og det beder jeg de ærede medlemmer forstå: vi tror ikke på, at løsningen ligger i restriktioner.

Der er jo også det uheldige ved den restriktive metode, at den er vilkårlig i sin virkning. Der står ikke noget i dette lovforslag om, hvem det er, der får ret til et lån. Det er noget, som kreditforeningerne skal tildele, de skal lægge deres praksis til rette. Om det skal være efter køprincippet, således at de, der kommer sidst, ikke får noget, eller om det skal være en almindelig nedsættelse af lånetilbuddene over hele linjen inden for de to i lovforslaget nævnte kategorier, ved vi ingenting om, men givet er det, at der bliver tale om vilkårlighed, medens derimod generelle ændringer i kreditforeningsloven, der skal skabe de samme ligelige forudsætninger for borgerne, efter vor opfattelse er den vej, man må gå i et liberalt samfund.

Jeg vil også gerne pege på, at de vidtgående bemyndigelser, lovforslaget indeholder, er af en sådan karakter, at hvis man læser § 2 og § 3 i sammenhæng — hvad jeg tror, mange ærede medlemmer sikkert har brugt deres eftermiddag til — vil man se, at § 3 ganske overflødiggør de bestemmelser, der er i § 2. I § 2 prøver man på at udspecificere 110 pct. til nyt boligbyggeri og 75 pct. til andre lån af det, man havde — jeg går ud fra det skal være i tilsvarende kvartaler — i fjor; men i § 3 siger man: det er alt sammen ligegyldigt, for nationalbankdirektøren kan med økonomiministerens samtykke fuldstændig ændre det; han kan sætte det til 120 pct. eller 200 pct. for boligbyggeriet, og han kan sætte det ned til 0 pct. til andre formål. Det er altså den mest vidtgående bemyndigelse, og folketinget må ikke tro, at man ved at vedtage dette lovforslag har givet retningslinjer for, hvordan det skal administreres, for af § 3 fremgår det, at der er ingen retningslinjer; det er i virkeligheden Nationalbanken og økonomiministeren, der har fået en blankofuldmagt til at regulere kapitalmarkedet, kreditforeningernes, hypotekforeningernes og tredjeprioritetsinstitutternes obligationsudstedelse i fremtiden, og det er noget, vi naturligvis må have vore meget stærke principielle indvendinger imod.

Af hensyn til boligbyggeriet siger man, at

hvis det er grænserne for lån til boligbyggeri, der skal ændres, skal der forhandles med boligministeren, men der står ikke noget om, hvilke beføjelser han har; ministeren har kun den beføjelse, at der skal forhandles med ham.

Nu vil jeg i det hele taget sige, at det er meget mærkeligt for os at se, at boligministeren er skubbet sådan ud i baggrunden med dette lovforslag, for så vidt jeg ved, hører realkreditsystemet stadig under boligministerens ressort, men nu er altså den højtærede økonomiminister, som jo også skal tjene sine penge på en eller anden måde, kommet ind i billedet og har fået dette embedsområde, således at han i virkeligheden skubber boligministeren ud af realkreditsystemet. Det skal jeg såmænd ikke komme dybere ind på, det bliver ministeriets egen sag, hvorledes det vil fordele embederne imellem sig, men det bliver jo ikke lettere for kredit- og hypotekforeninger og andre, at de nu pludselig får en ny ressortminister, de skal forhandle med, samtidig med at de stadig i andre henseender har den gamle ressortminister.

Det næste spørgsmål, vi gerne vil stille, er, om kreditforeningerne kan administrere ordningen. Det er jo så let at sige, at nu skal der være de og de grænser, og de grænser kan så laves om, så snart lovforslaget er vedtaget, af Nationalbanken og økonomiministeren; men har kreditforeningerne nogen som helst mulighed for at administrere disse restriktioner? Det er en af de ting, vi må undersøge i udvalget.

Det ærede medlem hr. Henry Christensen nævnte, at det byggeri, der er i gang, hvad enten det er boligbyggeri eller erhvervsmæssigt byggeri, bliver udsat for, når det er færdigt, at det ikke kan få de lån, som det har forventet at få, da det gik i gang. Der foreligger måske endda på en række områder tilsagn, men så vidt jeg kan se, er det efter lovens ikrafttræden selve berigtigelsen af lånene, der er afgørende. Det vil sige, at man ikke kan henholde sig til noget tilsagn, man har fået tidligere, og det vil jeg tro er meget vanskeligt for kreditforeninger og hypotekforeninger og andre låneinstitutter at administrere.

Endvidere skal jeg pege på, at man jo i særlig grad indfører en skærpelse, hvad angår de erhvervsmæssige investeringer.